

Sygn. akt II PK 260/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa M. J.
przeciwko Wojskowej Prokuraturze Okręgowej w P.
o ustalenie i wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu
z dnia 17 kwietnia 2014 r., sygn. akt VI Pa 93/14,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Powód M. J. wniósł pozew przeciwko swojemu pracodawcy - Wojskowej Prokuraturze Okręgowej w P., domagając się ustalenia, że w dalszym ciągu, po dniu 3 kwietnia 2013 r., przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce awansowej siódmej oraz zasądzenia wyrównania wynagrodzenia za okres od

kwietnia 2013 r. do września 2013 r. z odsetkami ustawowymi od dnia wymagalności poszczególnych rat świadczenia.

Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu wyrokiem z dnia 6 listopada 2013 r. uwzględnił powództwo, natomiast Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2014 r. zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że oddalił powództwo o ustalenie i o wynagrodzeni oraz obciążył powoda kosztami postępowania apelacyjnego i zasądził od niego na rzecz pozwanego kwotę 960 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sądy ustaliły, że M. J. z dniem 29 marca 2010 r. powołany został przez Prokuratora Generalnego na stanowisko prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej. Jednocześnie pismem z 25 marca 2010 r. został odwołany przez zastępcę Prokuratora Generalnego - Naczelnego Prokuratora Wojskowego z pełnienia funkcji kierownika działu wojskowej prokuratury garnizonowej. Od dnia 1 kwietnia 2010 r., na podstawie rozkazu dziennego nr [...] z 25 marca 2010 r. wydanego przez Naczelnego Prokuratora Wojskowego, wyznaczono powoda do pełnienia obowiązków służbowych w Wydziale Ds. Przestępczości Zorganizowanej Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. z wynagrodzeniem zasadniczym ustalonym w stawce siódmej oraz dodatkiem za długoletnią pracę. Z dniem 1 kwietnia 2013 r., na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2013 r., Wydział Ds. Przestępczości Zorganizowanej Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. został zniesiony. Powód, pełniący dotychczas obowiązki służbowe w powyższym Wydziale, z dniem 3 kwietnia 2013 r. został wyznaczony na stanowisko służbowe prokuratora Wydziału Śledczego Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P.. W wyniku tego wyznaczenia wysokość wynagrodzenia zasadniczego została mu obniżona z siódmej stawki awansowej do czwartej stawki awansowej.

Sąd drugiej instancji uznał za nieprzekonujące stanowisko Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym obecnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.), a także przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie ustalenia szczegółowego wykazu stanowisk i funkcji prokuratorów i asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury równorzędnych pod względem wynagrodzenia i uposażenia ze stanowiskami i funkcjami prokuratorów i asesorów

powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz.U. z 2012 r., poz. 825) nie dają wystarczającej podstawy do ustalenia wysokości zasadniczego wynagrodzenia powoda od dnia 3 kwietnia 2013 r. na poziomie czwartej stawki awansowej, tj. według zasad wynagradzania prokuratora wojskowej prokuratury okręgowej. Sąd ten podkreślił, że punktem wyjścia dla jakichkolwiek dalszych rozważań prawnych w tym zakresie jest fakt, iż powód w okresie, za jaki domagał się zasądzenia wynagrodzenia, nie posiadał statusu prokuratora wojskowej prokuratury apelacyjnej. Przepis art. 62 ust. 1 ustawy o prokuraturze stanowi zaś jednoznacznie, że wynagrodzenie zasadnicze prokuratorów zajmujących równorzędne stanowiska prokuratorskie jest równe; wysokość wynagrodzenia prokuratorów zajmujących równorzędne stanowiska prokuratorskie różnicuje staż pracy lub pełnione funkcje. Powód zajmuje stanowisko prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P., nie będąc jednocześnie oficerem, stąd do zasad określania jego wynagrodzenia zasadniczego znajduje zastosowanie przepis art. 116 ust. 5 ustawy, zgodnie z którym uposażenie, o którym mowa w ust. 4, oraz wynagrodzenie prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, niebędących oficerami, jest równe wynagrodzeniu prokuratorów oraz asesorów w równorzędnych powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury. Z przytoczonych unormowań ustawowych wynika zatem, że wynagrodzenie zasadnicze prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury zależy wyłącznie od stanowiska, które prokurator aktualnie zajmuje i odpowiada wynagrodzeniu zasadniczemu na równoległym mu stanowisku prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury. Osoba zajmująca stanowisko prokuratora wojskowej prokuratury okręgowej posiada więc prawo do wynagrodzenia zasadniczego prokuratora prokuratury okręgowej. Tylko na zasadzie wyjątku od reguły, przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie ustalenia szczegółowego wykazu stanowisk i funkcji prokuratorów i asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury równorzędnych pod względem wynagrodzenia i uposażenia ze stanowiskami i funkcjami prokuratorów i asesorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, wprowadzają rozwiązanie szczególne i ze swojej istoty tymczasowe, w ramach którego wskazane w rozporządzeniu enumeratywnie wymienione

stanowiska prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury, uprawniając do uzyskania wynagrodzenia na innych, to jest korzystniejszych zasadach, aniżeli reguła ustawowa, o której mowa powyżej. Na tej właśnie podstawie powód, jako prokurator wojskowej prokuratury okręgowej skierowany do pełnienia swoich obowiązków w komórce organizacyjnej właściwej w sprawach przestępczości zorganizowanej uzyskał na czas skierowania do tej jednostki organizacyjnej szczególne uprawnienie do korzystniejszych zasad wynagradzania, czyli według reguł znajdujących zastosowanie na stanowisku prokuratora prokuratury apelacyjnej w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury. Skierowanie powoda do pracy w komórce organizacyjnej właściwej w sprawach przestępczości zorganizowanej nie oznaczało jednak zmiany statusu powoda jako prokuratora wojskowej prokuratury. Z chwilą zaprzestania przez powoda pracy w tejże komórce samoistnie odpadła podstawa do ustalania wysokości jego wynagrodzenia na podstawie korzystniejszych zasadach i powód z mocy prawa powrócił do zasad wynagradzania, które obowiązują na zajmowanym przez niego stanowisku prokuratora prokuratury wojskowej.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powoda. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 62 ust. 1 pkt 1ea ustawy o prokuraturze w zakresie, w jakim zastosowanie powołanego przepisu stanowi podstawę dla ustalenia powodowi wynagrodzenia w stawce siódmej w związku z likwidacją Wydziału Przestępczości Zorganizowanej Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P., w którym powód był poprzednio zatrudniony i w którym przysługiwało mu wynagrodzenie w tej stawce (art. 3 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu w całości i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

Zdaniem skarżącego, nie sposób zgodzić się z zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy w Poznaniu wykładnią przepisów ustawy o prokuraturze, jak również rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie ustalenia szczegółowego wykazu stanowisk i funkcji prokuratorów i asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury równorzędnych pod względem

wynagrodzenia i uposażenia ze stanowiskami i funkcjami prokuratorów i asesorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Sąd drugiej instancji nie uzasadnił, dlaczego w odniesieniu do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2012 r., nie ma zastosowania zasada ochrony praw nabytych. Zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumentacja tymczasowości zrównania pod względem wynagrodzenia i uposażenia stanowiska prokuratora Wydziału ds. Przestępczości Zorganizowanej Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. ze stanowiskiem prokuratora prokuratury apelacyjnej nie może zasługiwać na uwzględnienie, albowiem z treści przedmiotowego rozporządzenia nie wynika, niezależnie od rodzaju zastosowanej wykładni przepisów prawa, ażeby przewidziane tam zasady zrównania stanowisk i funkcji prokuratorów miały jedynie charakter tymczasowy. Sąd Okręgowy w Poznaniu w ogóle nie odniósł się do kluczowego dla rozstrzygnięcia sporu przepisu art. 62 ust. 1 pkt. 1 ea ustawy o prokuraturze. Zgodnie z treścią tego przepisu, jeżeli przed podjęciem stanowiska prokuratorskiego prokurator zajmował inne, odpowiednio równorzędne, stanowisko prokuratorskie lub sędziowskie, na obejmowanym stanowisku przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce nie niższej od stawki, w której przysługiwało mu na stanowisku zajmowanym poprzednio. Stanowiska równorzędne definiuje art. 116 ust. 2 ustawy o prokuraturze. Niemniej jednak równorzędność stanowisk prokuratorskich pod względem otrzymywanego przez prokuratorów wynagrodzenia i uposażenia ustawodawca zmodyfikował właśnie na mocy powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2012 r. Należy przyjąć, że wyznaczenie stanowiska służbowego dla powoda rozkazami dziennymi Nr [x] oraz Nr [x] oraz polecenie objęcia nowego stanowiska w Wojskowej Prokuraturze Okręgowej w P. odpowiednio z dniem 1 kwietnia 2010 r. i z dniem 3 kwietnia 2013 r., było objęciem stanowiska prokuratorskiego w rozumieniu art. 62 ust. 1 pkt 1 ea ustawy o prokuraturze. Obniżenie przysługującej powodowi poprzedniej, siódmej stawki wynagrodzenia zasadniczego po objęciu stanowiska prokuratora Wydziału Śledczego Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. nastąpiło więc bez podstawy prawnej.

Przepisy ustawy o prokuraturze nie przewidują sytuacji, w jakiej można obniżyć prokuratorowi wynagrodzenie zasadnicze. Zakończenie przez powoda

wykonywania obowiązków służbowych w Wydziale Ds. Przestępczości Zorganizowanej Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. spowodowane było przesłanką szczególną i niezależną od powoda - zniesieniem całego strukturalnego pionu zajmującego się zwalczaniem przestępczości zorganizowanej w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury w Polsce. Powód jako prokurator pionu wojskowego, który zdecydował się na objęcie stanowiska w komórce organizacyjnej właściwej w sprawach przestępczości zorganizowanej, nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji likwidacji wymienionych komórek organizacyjnych. Zmiany o charakterze organizacyjnym w ustroju prokuratury wojskowej nie mogą wywierać tak relewantnego, negatywnego wpływu na sytuację pojedynczego pracownika, w tym jego uprawnień do wysokości wynagrodzenia. Ustalenie przysługującego powodowi wynagrodzenia zasadniczego na poziomie niższym niż siódma stawka godzi w nabyte przez powoda prawa pracownicze. Nie ma racji Sąd drugiej instancji wskazując na wyjątkowość sytuacji powoda jako pracownika uzyskującego wynagrodzenie na ekstraordynaryjnych warunkach. Sytuacja taka wynikała ze świadomej decyzji prawodawcy polegającej na umiejscowieniu Wydziału ds. Przestępczości Zorganizowanej w strukturze Naczelnej Prokuratury Wojskowej w Warszawie, a następnie w Wojskowych Prokuraturach Okręgowych (w W. i w P.), przy równoczesnym umiejscowieniu tych samych wydziałów w prokuraturze powszechnej odpowiednio w Prokuraturze Krajowej i później w prokuraturach apelacyjnych. Wyłącznie brak trzeciego szczebla w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury odpowiadającego powszechnej jednostce prokuratury apelacyjnej był przyczyną zrównania wynagrodzenia prokuratorów Wydziału Ds. Przestępczości Zorganizowanej Wojskowych Prokuratur Okręgowych w W. i w P. do zarobków prokuratorów w prokuraturach apelacyjnych. Odebranie powodowi wynagrodzenia zasadniczego w stawce siódmej i przyznanie go na poziomie stawki czwartej nie tylko obniża jego faktyczną wysokość (na skutek zastosowania niższego mnożnika), ale również pozbawia całkowicie możliwości nabywania dalszych praw i przywilejów przewidzianym przez przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 2010 r. w sprawie wynagradzania zasadniczego prokuratorów oraz wysokości dodatków funkcyjnych przysługujących prokuratorom.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniosł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem bezzasadne są zarzuty podnoszone w ramach kasacyjnej podstawy naruszenia prawa materialnego.

Analizę trafności zaskarżonego wyroku wypada rozpocząć od podkreślenia, że przedmiotem niniejszego sporu są roszczenia powoda M. J. przeciwko pozwanej Woskowej Prokuraturze Okręgowej w P. o wysokość wynagrodzenia za pracę. Dla prawidłowej wykładni przepisów prawa regulujących sposób wynagradzania prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury niezbędne jest zatem wyjaśnienie istoty instytucji wynagrodzenia za pracę.

Kodeks pracy nie zawiera definicji wynagrodzenia za pracę, chociaż jest ono kluczowe dla wykładni i stosowania wielu norm prawa pracy. Elementy takiej definicji odnajdujemy w szeregu przepisów kodeksowych (art. 22 § 1, art. 78, czy art. 80 k.p.). Na ich podstawie, zarówno w doktrynie jak i w judykaturze, podejmuje się próbę wyjaśnienia znaczenia tego pojęcia. Według jednej z najbardziej reprezentatywnych definicji, wynagrodzenie za pracę jest wynikającym ze stosunku pracy, przysługującym pracownikowi od pracodawcy za wykonaną pracę, obowiązkowym, spełnianym okresowo i roszczeniowym świadczeniem o charakterze przysparzająco – majątkowym (L. Florek, T. Zieliński, Prawo pracy, wydanie IV, Warszawa 2001, s. 182-183; M. Seweryński, Wynagrodzenie za pracę. Pojęcie, regulacja, ustalanie, Warszawa 1981, s. 82 oraz M. Skąpski (w:) Kodeks pracy. Komentarz pod red. K.W. Barana, Warszawa 2012, s. 564-565, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1986 r., III PZP 42/96, OSNC 1987 nr 8, poz. 106 z glosą M. Seweryńskiego, OSP 1988 nr 7-8, poz. 185). W nauce prawa podkreśla się przede wszystkim wzajemny i ekwiwalentny wobec pracy oraz motywacyjny charakter wynagrodzenia. W świetle art. 22 § 1 k.p. wynagrodzenie jest spełnianym przez pracodawcę świadczeniem odwzajemniającym wykonywaną przez pracownika pracę i zarazem będącym jej pieniężnym równoważnikiem. W konsekwencji tego, zgodnie z treścią art. 80 k.p., przysługuje ono, co do zasady, za

pracę wykonaną, a kryteriami ustalania jego wysokości są - w myśl art. 78 k.p. - przede wszystkim rodzaj świadczonej pracy i kwalifikacje potrzebne do jej wykonywania oraz (w drugiej kolejności) ilość i jakość tejże pracy. Te właśnie kwantyfikatory są podstawą konwencjonalnego, a nie ściśle ekonomicznego, rozumienia ekwiwalentności wynagrodzenia za pracę. Wskazują one także na wolę ustawodawcy nadania wynagrodzeniu funkcji motywacyjnej, polegającej na stymulacyjnym oddziaływaniu na postawę pracownika w procesie pracy, przez zachętę do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, podejmowania rzadszych i trudniejszych rodzajów pracy oraz poprawę ilości i jakości pracy w zamian za wyższą płacę (J. Brol (w:) Kodeks pracy. Komentarz pod redakcją J. Jończyka, Warszawa 1977, s. 281-282; M. Świącicki, Prawo wynagrodzenia za pracę, Warszawa 1963 r., s. 19 i n.; B. Wagner (w:) Kodeks pracy. Komentarz pod red. L. Florka, Warszawa 2011, s. 455). Wzajemność i ekwiwalentność wynagrodzenia oraz pracy w ścisłym znaczeniu oznacza, że wynagrodzenie powinno przysługiwać tylko za pracę rzeczywiście wykonaną. Od zasady tej, potwierdzonej normą art. 80 k.p., artykuł ten wprowadza jednocześnie odstępstwa w postaci przewidzianych przepisami prawa pracy sytuacji, gdy mimo nieświadczenia pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia. Wynagrodzenie za pracę *sensu stricto* (tj. będące zapłatą za wykonaną pracę) na ogół nie jest świadczeniem jednolitym, lecz złożonym, albowiem składa się z wielu świadczeń cząstkowych. Jest ono w istocie zbiorczą nazwą dla rozmaitych wypłat dokonywanych przez pracodawcę na rzecz pracownika.

Materia wynagrodzenia prokuratorów została unormowana w ich pragmatyce służbowej - ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.; dalej jako ustawa o prokuraturze lub ustawa) oraz w aktach wykonawczych do niej, w tym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie ustalenia szczegółowego wykazu stanowisk i funkcji prokuratorów i asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury równorzędnych pod względem wynagrodzenia i uposażenia ze stanowiskami i funkcjami prokuratorów i asesorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz.U. z 2012 r., poz. 825; dalej jako rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2012 r.). Za zgodną z zasadą wzajemności i ekwiwalentności

wynagrodzenia za pracę, a także z zasadą równego traktowania w zatrudnieniu, w tym z wyrażoną w art. 18^{3c} k.p. zasadą jednakowego wynagrodzenia za jednakową pracę, należy uznać regulację art. 62 ust. 1 ustawy o prokuraturze, która ustanawia regułę równości wynagrodzenia zasadniczego prokuratorów zajmujących równorzędne stanowiska (a więc wykonujących taką samą rodzajowo pracę), różnicując wysokość całego wynagrodzenia prokuratorów zatrudnionych na równorzędnych stanowiskach z uwagi na takie przesłanki, jak staż pracy i pełnione funkcje. Samo zaś wynagrodzenie zasadnicze, będące podstawą obliczania dodatków stażowych i funkcyjnych (art. 62 ust. 1g ustawy) określa się w stawkach wskazanych w art. 62 ust. 1ba, których wysokość - zgodnie z art. 62 ust. 1a - ustala się z zastosowaniem mnożników podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego, o jakiej mowa w art. 61a tego aktu. W odniesieniu do wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury sposób wynagradzania prokuratorów i asesorów niebędących - podobnie jak powód - oficerami normuje art. 116 ust. 5 ustawy stanowiący, że wynagrodzenie tych osób jest równe wynagrodzeniu prokuratorów oraz asesorów w równorzędnych powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury. Dokonując wykładni art. 116 ust. 5 w związku z art. 62 ust. 1a ustawy Sąd Okręgowy prawidłowo skonstatował, że wynagrodzenie zasadnicze prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury jest zależne od aktualnie zajmowanego przezeń stanowiska i odpowiada wynagrodzeniu zasadniczemu na równoległym mu stanowisku prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury. Osoba zajmująca stanowiska prokuratora wojskowej prokuratury okręgowej posiada zatem prawo do wynagrodzenia zasadniczego prokuratora w powszechnej prokuraturze szczebla okręgowego. Słusznie też Sąd drugiej instancji uznał za wyjątek od powyższej zasady te przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2012 r., które uprawniają prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury do uzyskania wynagrodzenia na innych (korzystniejszych) zasadach, aniżeli reguła ustawowa, w tym przepis zapewniający prokuratorowi wojskowej prokuratury okręgowej skierowanemu do pełnienia obowiązków w komórce organizacyjnej właściwej w sprawach przestępczości zorganizowanej wynagradzanie zasadnicze przewidziane dla stanowiska prokuratora prokuratury apelacyjnej w powszechnej jednostce organizacyjnej

prokuratury. Służba powoda w Wydziale Ds. Przestępczości Zorganizowanej Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. (podobnie jak służba w Wydziale Śledczym tej Prokuratury) była służbą w jednostce organizacyjnej wojskowej prokuratury szczebla okręgowego, a nie służbą pełnioną w wyższej jednostce organizacyjnej prokuratury. Nie istnieje bowiem wojskowa prokuratura apelacyjna. Zrównanie wynagrodzenia wojskowych prokuratorów okręgowych skierowanych do wydziałów do spraw przestępczości zorganizowanej z wynagrodzeniem prokuratorów prokuratury apelacyjnej nie oznaczało ujednolicenia statusu zawodowego tych dwóch grup prokuratorów powszechnych i wojskowych jednostek organizacyjnej prokuratury. Zrównanie to dotyczyło tylko sfery płacowej i było wyrazem znaczenia, jakie prawodawca przypisywał działalności wymienionych komórek organizacyjnych i chęci finansowego zrekompensowania prokuratorom służby pełnionej w tych komórkach. Nastąpiło zatem odejście od zasady zrównania pod względem wynagrodzenia prokuratorów powszechnych i wojskowych prokuratorów tego samego szczebla na korzyść tej grupy osób. Jednak ów wyjątek od zasady związany był z rodzajem zadań pełnionych w wydziałach do spraw przestępczości zorganizowanej i obowiązywał tak długo, jak długo prokurator pełnił służbę w tego rodzaju komórce organizacyjnej prokuratury. Wynagrodzenie należy się bowiem za rzeczywiście wykonaną pracę i powinno być adekwatne do jej rodzaju oraz ilości i jakości. Nie można zatem skutecznie powoływać się na ochronę praw nabytych żądając wypłaty wynagrodzenia przewidzianego za pracę w konkretnej komórce organizacyjnej, której wykonywania zaprzestano. Przewidziane w przepisach płacowych prawo do wynagrodzenia należnego za świadczenie danego rodzaju pracy, określonego zajmowanym przez pracownika stanowiskiem lub dodatkowo - jak w niniejszym przypadku - komórką organizacyjną pracodawcy, w której pełnione są obowiązki służbowe, trwa tak długo, jak długo pracownik wykonuje tę pracę i ustaje po jej zakończeniu. Jest to konsekwencją istoty wynagrodzenia jako obowiązkowego, okresowo spełnianego przez pracodawcę na rzecz pracownika świadczenia, będącego zapłatą za wykonywanie określonego rodzaju pracy.

Nie jest trafny kasacyjny zarzut naruszenia art. 62 ust. 1ea ustawy o prokuraturze przy ferowaniu zaskarżonego wyroku. Przepis ten wprowadza gwarancję niepogarszania warunków płacowych prokuratorów w razie zmiany

stanowiska pracy stanowiąc, że jeżeli przed objęciem stanowiska prokuratorskiego prokurator zajmował inne, odpowiednio równorzędne, stanowisko prokuratorskie lub sędziowskie, na obejmowanym stanowisku przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce nie niższej od stawki, w której przysługiwało mu na stanowisku zajmowanym uprzednio. Nie ma jednak racji skarżący upatrując w regulacji tego przepisu zachowania przez powoda prawa do wynagrodzenia przysługującego w czasie pełnienia obowiązków służbowych w Wydziale Ds. Przestępczości Zorganizowanej Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. po zakończeniu służby w tej komórce organizacyjnej. Skarżący zdaje się utożsamiać objęcie stanowiska prokuratorskiego w rozumieniu powołanego przepisu ze skierowaniem do pełnienia obowiązków służbowych w konkretnym wydziale w ramach danej wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury.

Warto zatem wyjaśnić, że zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy, Prokuraturę stanowią Prokurator Generalny oraz podlegli mu prokuratorzy powszechnych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Natomiast w świetle art. 6 ust. 2 ustawy, prokuratorami wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury są prokuratorzy Naczelnej Prokuratury Wojskowej, wojskowych prokuratur okręgowych i wojskowych prokuratur garnizonowych. Stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy, prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury powołuje Prokurator Generalny na wniosek Krajowej Rady Prokuratury. On też z mocy art. 16 ust. 1 ustawy uprawniony jest do odwołania prokuratora jednostki organizacyjnej prokuratur. Zgodnie z art. 16a ust. 3 w związku z ust. 1 i 2 ustawy, także przeniesienie prokuratora na inne miejsce służbowe dokonywane jest w trybie art. 1 ust. 1 tego aktu. W kwestii nawiązania stosunku służbowego prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz ich delegowania do innych wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury art. 111 ustawy wprowadza pewne wyjątki stanowiąc, że prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, będących oficerami, wyznacza na stanowiska służbowe, przenosi i zwalnia z nich Minister Obrony Narodowej na wniosek Naczelnego Prokuratora Wojskowego, w trybie określonym w przepisach o

służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury wyznacza na stanowiska służbowe, przenosi i zwalnia z nich Naczelny Prokurator Wojskowy (ust. 1).

Stosunek pracy prokuratora, także niebędącego oficerem prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury, choć zgodnie z literalnym brzmieniem przepisu powstaje na skutek powołania, to faktycznie jest stosunkiem pracy wynikającym z mianowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 10 lipca 1996 r., I PZP 9/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 34 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2001 r., I PKN 379/00, OSNP 2003 nr 5, poz. 116). W doktrynie prawa pracy taki rodzaj stosunku pracy określany jest też jako quasi mianowanie. Stąd przyjęte przez ustawodawcę rozwiązanie, dające tylko Prokuratorowi Generalnemu uprawnienie do powoływania (oraz odwoływania) prokuratorów wszystkich jednostek organizacyjnych prokuratury. Objęcie przez prokuratora stanowiska służbowego następuje zatem na podstawie powołania dokonanego przez Prokuratora Generalnego.

W myśl art. 50 ust. 1 i 2a ustawy, to Prokurator Generalny może również delegować prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, a prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, do innej jednostki organizacyjnej prokuratury, zaś na wniosek Ministra Sprawiedliwości także do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, zgodnie z kwalifikacjami prokuratora. Prokurator Generalny w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może też delegować prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury do wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury. A także może delegować prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, a prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków lub pełnienia określonej funkcji poza granicami państwa w ramach działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe lub ponadnarodowe oraz zespoły międzynarodowe, działające na podstawie umów międzynarodowych, w tym umów konstytuujących organizacje międzynarodowe, ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską. Wspomniane delegowanie nie

oznacza jednak zmiany stanowiska służbowego prokuratora, gdyż jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 8 grudnia 2005 r., I PZP 3/05 (OSNP 2006 nr 7-8, poz. 108), okres faktycznego wykonywania przez prokuratora obowiązków służbowych w wyższej jednostce organizacyjnej prokuratury w ramach delegacji służbowej nie jest okresem pracy na innym odpowiednio równorzędnym stanowisku prokuratorskim w rozumieniu art. 62 ust. 1d ustawy. Przez pracę na danym stanowisku prokuratorskim lub równorzędnym poprzednio zajmowanym albo innym, odpowiednio równorzędnym, należy rozumieć pracę wykonywaną na stanowisku zajmowanym zgodnie z uzyskanym powołaniem. Do prokuratorów jako pracowników ma wprawdzie zastosowanie zasada równego traktowania w zatrudnieniu, w tym art. 18^{3c} k.p. formułujący zasadę jednakowego wynagrodzenia za jednakową pracę. Nic przeto dziwnego, że prokurator niższej hierarchicznie jednostki organizacyjnej wykonujący obowiązki prokuratura jednostki wyższej wynagradzany jest stosownie do rodzaju faktycznie świadczonej pracy. Jednakże wysokość wynagrodzenia tylko częściowo może dowodzić odpowiedniej równorzędności stanowisk. O tym, jakie stanowisko prokurator zajmuje, decyduje stanowisko pełnienia służby, a nie faktycznego wykonywania obowiązków.

Podobną argumentacją należy posłużyć się przy rozwiązywaniu pojawiającego się w niniejszej sprawie problemu wyznaczenia prokuratora do pełnienia obowiązków służbowych w konkretnych komórkach organizacyjnych danego szczebla prokuratury wojskowej (okręgowej czy garnizonowej), dokonywanego w ramach wewnętrznego urzędowania tych jednostek i uregulowanego przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 listopada 2008 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 990 ze zm.). W tym też akcie, w przepisach działu II, uregulowano organizację prokuratury wojskowej (także strukturę wojskowej prokuratury okręgowej - § 22-28) przez określenie wydziałów wchodzących w jej skład i ich zadań. W myśl § 8 rozporządzenia, wewnętrzną strukturę organizacyjną danej wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury ustala w formie rozkazu organizacyjnego - kierując się potrzebą sprawnego wykonywania zadań prokuratury oraz zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu - wojskowy prokurator okręgowy dla wojskowej

prokuratury okręgowej. Z kolei z mocy § 48 i § 51 rozporządzenia, w gestii Naczelnego Prokuratora Wojskowego, wojskowych prokuratorów okręgowych i wojskowych prokuratorów garnizonowych leży zapewnienie prawidłowej i sprawnej realizacji zadań służbowych w powierzonych im jednostkach i komórkach organizacyjnych oraz właściwej organizacji pracy, w tym między innymi dobór odpowiednich kadr. Podmioty te dokonują podziału czynności podległych im prokuratorów, urzędników i innych pracowników, określając zakres i rodzaj wykonywanych przez nich zadań. W celu realizacji zadań służbowych Naczelny Prokurator Wojskowy i wojskowi prokuratorzy okręgowi mogą zaś – zgodnie z § 49 rozporządzenia - wydawać zarządzenia wewnętrzne, rozkazy, decyzje, pisma okólne i wytyczne.

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy wypada zgodzić się z Sądem Okręgowym, że powód na mocy powołania przez Prokuratora Generalnego z dniem 29 marca 2010 r. uzyskał stanowisko służbowe prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej i taki status zachował zarówno będąc wyznaczony do pełnienia służby w Wydziale Ds. Przestępczości Zorganizowanej Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P., jak i po zniesieniu tego Wydziału rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2013 r. zmieniającym rozporządzenie – Regulamin wewnętrznego urzędowania wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz.U. z 2013 r., poz. 347) i wyznaczeniu powoda do pełnienia służby w Wydziale Śledczym Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P.. Wyznaczenie do pełnienia służby w poszczególnych komórkach organizacyjnych Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P., dokonane rozkazami imiennymi Naczelnego Prokuratora Wojskowego w ramach wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości kompetencji do kierowania pracą tych jednostek, nie było zatem powołaniem na inne stanowiska służbowe, a zmiana wydziału - w ramach tej samej wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury, w którym pełniona była kolejno służba - nie oznaczała objęcia stanowiska prokuratorskiego w rozumieniu art. 62 ust. 1ea ustawy o prokuraturze i nie uprawniała do wynikających z tego przepisu gwarancji niepogorszenia warunków płacowych. W konsekwencji bezzasadne są roszczenia powoda wywodzone z tego unormowania.

Odmiennej kwestią jest natomiast możliwość zastosowania w przedmiotowej sprawie zasady prawa pracy, zgodnie z którą dopuszczalność jednostronnego obniżenia przez pracodawcę wynagrodzenia pracownika powinna nastąpić za wypowiedzeniem. W przypadku umownych stosunków pracy gwarancję taką zawiera art. 42 k.p. W judykaturze przyjmuje się, że w razie braku określenia przez przepisy prawa - dopuszczające jednostronne obniżenie przez pracodawcę wynagrodzenia - okresu wypowiedzenia, należy na zasadzie analogii stosować odpowiednie przepisy o wypowiedzeniu warunków pracy lub płacy. Zasadę tę Sąd Najwyższy stosował w dotychczasowym orzecznictwie do wypadków jednostronnego obniżenia przez pracodawcę wynagrodzenia w pozaumownych stosunkach pracy (z mianowania i wyboru), w których przepisy prawa nie przewidywały okresu wypowiedzenia warunków płacy. Takie stanowisko Sąd Najwyższy zajął w odniesieniu do mianowanych nauczycieli (uchwała z dnia 8 kwietnia 1998 r., III ZP 5/98, OSNP 1998 nr 22, poz. 647), pracowników służby cywilnej, których stosunki pracy z mianowania uległy z mocy prawa przekształceniu w umowne stosunki pracy (wyrok z dnia 6 stycznia 2010 r., I PK 130/09, LEX nr 558223), czy pracowników przenoszonych na inne stanowiska w trybie ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych - Dz.U. Nr 170, poz. 1217 ze zm. (wyroki z dnia 13 stycznia 2010 r., II PK 175/09, LEX nr 821142 i 10 marca 2011 r., II PK 245/10, LEX nr 817525). Podobny pogląd został wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2012 r., I PK 64/12 (OSNP 2013 nr 15-16, poz. 178), w którym stwierdzono, że przywrócenie prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej na podstawie art. 47 ust. 4a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424 ze zm.) na wcześniej zajmowane stanowisko w powszechnej jednostce prokuratury mogło być dokonane tylko za stosownym wypowiedzeniem (uprzedzeniem).

Wprawdzie obniżenie powodowi wynagrodzenia za pracę nastąpiło w drodze jednostronnej czynności prawnej pracodawcy, będącej konsekwencją realizacji zmian organizacyjnych wprowadzonych na mocy wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2013 r., jednakże wobec braku stosownego

zarzutu kasacyjnego zagadnienie konieczności zastosowania przez pracodawcę w drodze analogii instytucji wypowiedzenia (uprzedzenia) wykracza poza ramy kognicji Sądu Najwyższego określone art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.